

MATIČNA DJELATNOST SVEUČILIŠNIH KNJIŽNICA U SPLITU I ZADRU TE KNJIŽNICA DUBROVAČKOG SVEUČILIŠTA

Central Advisory Services of the university libraries in Split and Zadar and the libraries at the University of Dubrovnik

Dubravka Dujmović

Sveučilišna knjižnica u Splitu
dubravka@svkst.hr

Mirta Matošić

Sveučilišna knjižnica u Zadru
mmatosic@unizd.hr

Sofija Bogoje

Sveučilišna knjižnica Dubrovnik
sofija.bogoje@unidu.hr

UDK / UDC 027.52(497.58)

Izlaganje na stručnom skupu / Exposure to professional meeting

Primljeno / Received: 06.07.2016.

Sažetak

U ovom radu dan je pregled djelatnosti matičnih službi sveučilišnih knjižnica u Splitu i Zadru te knjižnica Dubrovačkog sveučilišta. Sveučilišna knjižnica u Splitu matična je knjižnica visokoškolskim, veleučilišnim, specijalnim i knjižnicama koje imaju svojstvo kulturnoga dobra na području Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije. Sveučilišna knjižnica u Zadru vrši funkciju matične knjižnice knjižnicama na

Godina XX
2016
Broj 1

KNJIŽNICARSTVO

Glasnik
Društva
knjižničara
Slavonije,
Baranje
i Srijema

području Zadarske županije, a knjižnice Sveučilišta u Dubrovniku koje još nisu proglašene sveučilišnom knjižnicom vrše funkciju matičnosti na području Dubrovačko-neretvanske županije. Zbog nedorečene legislative ovim sveučilišnim knjižnicama nije određen formalno-pravni položaj. Pokretanjem Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica 2011. godine jača suradnja u poslovanju te se naziru i prvi rezultati na nacionalnoj razini: koordiniranost u osiguravanju pristupu bazama podataka s nacionalnom licencom, izgradnja digitalnih akademskih arhiva i repozitorija te zajedničko strateško planiranje.

Ključne riječi: sveučilišna matična djelatnost, Sveučilišna knjižnica u Splitu, Sveučilišna knjižnica u Zadru, knjižnice Sveučilišta u Dubrovniku

Summary

In this paper the authors provided an overview of activities of the Central Advisory Services of the university libraries in Split and Zadar and the libraries at the University of Dubrovnik. Central Advisory Services of the Split University Library oversees the work of academic and special libraries as well as the libraries that hold national heritage collections on the Split-Dalmatia and Šibenik - Knin counties. Zadar University Library performs functions of the Central Advisory Services for such libraries in the Zadar County, while the University of Dubrovnik libraries, although not yet formed as the University Library, performs these functions for such libraries in Dubrovnik-Neretva County. Due to ambiguous legislation these libraries Central Advisory Services still have a poorly defined legal standing. After founding of the University Library Central Advisory Service Council in 2011, the collaboration between the libraries providing the Central Advisory Service and the libraries in their domains improves and the first results are observed: coordinated access to the nationally licensed scientific databases, development of the national digital repository as well as the coordination of strategic planning.

Key words: University Library Central Advisory Service, Split University Library, Zadar University Library, University of Dubrovnik libraries

Uvod

Matična djelatnost svake matične knjižnice jest način stručnoga, koordiniranog poslovanja njezine matične službe, kojoj je cilj poboljšavanje i stalno razvijanje kvalitete knjižnica u sustavu njezine nadležnosti. U novije vrijeme tradicionalni naziv matična služba zamjenjuje se nazivom matično-razvojna ili razvojna služba, ne bi li se bolje naglasila misija unapređenja knjižnica i knjižničnih sustava. Svi temeljni i razvojni poslovi sveučilišnih matičnih službi, organizacija matične djelatnosti, zadaće i poslovi matičnih knjižnica, stručno osoblje te financiranje djelatnosti precizirano je u Pravilniku o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj¹. Ovaj Pravilnik donesen je 2001. godine odlukom Ministarstva kulture. Njime je propisano da matičnu djelatnost obavljaju sveučilišne knjižnice Sveučilišta u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, svaka za knjižnice u području svoje nadležnosti. Kako su u međuvremenu osnovana tri nova sveučilišta, u Puli, Zadru i Dubrovniku, njihove sveučilišne knjižnice našle su se izvan formalno-pravnog okvira matičnosti. Uvidom u sadašnje stanje, poteškoće u poslovanju te moguća dobra rješenja, ogleđavaju se prijepori sveučilišnog knjižničarstva u Hrvatskoj.

Sveučilišna knjižnica u Splitu

Osnivanjem Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu obnovila je 2011. godine matičnu djelatnost sveučilišnih i veleučilišnih knjižnica. Da bi i knjižnice novih sveučilišta mogle sudjelovati u radu Stručnoga vijeća i razvijati matičnu djelatnost za knjižnice na području svojih županija, već na konstituirajućoj sjednici, 4. srpnja 2011. proglašene su pridruženim članicama Vijeća, a na drugoj sjednici, 20. listopada 2011. i knjižnicama koje će obavljati matičnu djelatnost na području svojih županija. Tako je Sveučilišna knjižnica u Splitu određena kao matična knjižnica visokoškolskim, veleučilišnim, specijalnim i knjižnicama koje imaju svojstvo kulturnog dobra na području Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije, Sveučilišna knjižnica u Zadru kao matična knjižnica knjižnicama na području Zadarske županije, a knjižnice Sveučilišta u Dubrovniku koje još čekaju da budu

¹Pravilniku o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2016-03-12]. Dostupno na: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/232299.html>. Vidi i u: Narodne novine 43(2001)

proglašene sveučilišnom knjižnicom dobile su nadležnost na području Dubrovačko-neretvanske županije. Izvan županijskoga okvira matične nadležnosti ostale su znanstvene knjižnice u Zadru i Dubrovniku koje su od 1962. godine bile u opsegu matičnosti Naučne biblioteke, današnje Sveučilišne knjižnice u Splitu. U istom opsegu, do osnivanja sveučilišta bile su i sve visokoškolske, specijalne i knjižnice koje imaju svojstvo kulturnoga dobra na području od Zadra do Dubrovnika.

Za razliku od knjižnica Sveučilišta u Dubrovniku (dviju visokoškolskih, Knjižnice za tehničke i biotehničke znanosti te Knjižnice Odjela za ekonomiju i poslovnu ekonomiju/Knjižnice za društvene znanosti kao i jedne specijalne, knjižnice Centra za turističku dokumentaciju) koje nisu prerasle ni nominalno ni organizacijski u Sveučilišnu knjižnicu Sveučilišta u Dubrovniku, Sveučilišna knjižnica u Zadru odlukom Stručnoga vijeća sveučilišnih, matičnih knjižnica preuzima matičnost nad odjelnim knjižnicama Sveučilišta u Zadru i nad specijalnim knjižnicama na području Zadarske županije. Znanstvena knjižnica u Zadru, pozivajući se na Pravilnik o matičnoj djelatnosti i višedecenijsku tradiciju, do daljnjega Sveučilišnu knjižnicu u Splitu smatra svojom matičnom knjižnicom. Time je jedna važna zadarska knjižnica ostala izvan opsega matičnosti Sveučilišne knjižnice u Zadru. Znanstvena knjižnica u Zadru, uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu jest druga, depozitarna knjižnica za čuvanje obveznoga primjerka sve građe objavljene u Republici Hrvatskoj, a po veličini svoga fonda smatra se drugom po veličini knjižnicom u zemlji. Posjeduje vrijedne zbirke građe, između ostaloga i zbirku rijetkih i starih knjiga i rukopisa te knjižničare osposobljene za njihovo prepoznavanje, vrednovanje, obradu i pohranjivanje a godinama je razvijala i zbirke znanstvene literature te bila uporištem prvim zadarskim fakultetima iz kojih je nastalo današnje Sveučilište. Danas u Zadru istovremeno djeluju tri velike knjižnice: Gradska, Znanstvena i Sveučilišna.

Pitanje matičnosti još se ne postavlja za Znanstvenu knjižnicu u Dubrovniku, specijalne knjižnice te knjižnice koje imaju svojstvo kulturnoga dobra na području Dubrovačko-neretvanske županije koje, bez sveučilišne knjižnice na svome teritoriju, formalno-pravno i dalje ostaju u nadležnosti matične službe Sveučilišne knjižnice u Splitu. I Znanstvena knjižnica u Dubrovniku prima obvezni primjerak, i u njoj postoje vrijedne zbirke te knjižničari koji prepoznaju takvu vrstu građe. Do kakvih će promjena doći osnivanjem Sveučilišne knjižnice u Dubrovniku te uvođenjem novih sveučilišnih

knjižnica u sustav matičnosti izmjenama Pravilnika te hoće li u budućnosti opstati obje znanstvene knjižnice, i zadarska i dubrovačka, za sada se ne može sagledati.

Preoblikovanje većine znanstvenih knjižnica u sveučilišne nije se pokazalo najboljim rješenjem. Pojedine zbirke u knjižničnim fondovima te dosadašnje usluge za nesveučilišne korisnike manje trebaju sveučilištima. Od sveučilišnih knjižnica i matičnih službi očekuju se pokretanje i primjena novih usluga i proizvoda koji će biti u službi sveučilišne nastave, znanstveno-istraživačkog rada i profiliranih korisnika. Suvremena sveučilišta žele „prave“ sveučilišne knjižnice, neopterećene tradicionalnim poslovima, fondovima i uslugama.²

Na 2. sjednici Stručno vijeće sveučilišnih matičnih knjižnica³ vodeći se Pravilnikom o matičnoj djelatnosti dogovoreno je da Sveučilišna knjižnica u Splitu, matična knjižnica⁴ Sveučilišta u Splitu, također je i matična knjižnica Sveučilišnoj knjižnici u Zadru, Sveučilišnoj knjižnici u Dubrovniku, Veleučilištu u Šibeniku, Veleučilištu „Marko Marulić“ u Kninu, Znanstvenoj knjižnici u Zadru, Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku, specijalnim knjižnicama i knjižnicama koje imaju svojstvo kulturnoga dobra na području Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Dubrovačko-neretvanske županije. Na sjednici je urađeno i teritorijalno razgraničenje matičnih nadležnosti po županijama.

U odredbama o Sveučilišnoj knjižnici Statut Sveučilišta u Splitu⁵ ne navodi pojam matičnosti, ali se matičnost prepoznaje u definiciji knjižnice; ona je središte jedinstvenoga knjižničnog sustava Sveučilišta koje funkcionalno integrira sve knjižnice Sveučilišta te obavlja knjižnično informacijske zadaće i poslove za obrazovne i

²Katalenac, Dragutin. Uloga sveučilišnih knjižnica u ostvarivanju koncepta e-sveučilišta. // Edupoint časopis [citirano 2016-03-10]. Dostupno na: <http://edupoint.carnet.hr/casopis/29/clanci/3.html>

³Majstorović, Zagorka. Matična djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice. // Glasnik Društva bibliotekara Split 9(2011) 13.

⁴Naziv matična služba ne nalazi se u nazivu Službe za istraživanje i razvoj Sveučilišne knjižnice u Splitu koja obavlja poslove matičnosti. Uvedena u Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu poslova i sistematizaciji radnih mjesta, ambiciozno je bila zamišljena kao institut za knjižničarstvo i potpora budućem studiju knjižničarstva na Sveučilištu u Splitu. Zato nije traženo da Služba postane Razvojna matična služba, kako se naziva u ostalim sveučilišnim knjižnicama. Zbog nastojanja voditeljice SV SMK-a dr. sc. Zagorke Majstorović da MZOS RH započne financirati i matičnu službu sveučilišnih knjižnica, traženo je da se u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu ovoj Službi dopiše i pridjev matična, kao uporište na temelju kojega će biti financirana, ali do toga još nije došlo.

⁵Statut Sveučilišta u Splitu [citirano: 2016-02-10]. Dostupno na: <http://www.unist.hr/Portals/0/docs/sveuciliste/Statut%20Sveucilista%20u%20Splitu%202015.pdf>

znanstvenoistraživačke potrebe Sveučilišta i sastavnica.⁶ Sastavnice knjižničkog sustava Sveučilišta u Splitu su Sveučilišna knjižnica u Splitu, 11 fakultetskih knjižnica i jedna umjetnička akademija. Pet sveučilišnih odjela nemaju vlastite knjižnice pa se oslanjaju na fondove i usluge Sveučilišne knjižnice.⁷

Stvarno je stanje splitskoga sveučilišnog knjižničkog sustava takvo da ne funkcionira u potpunosti kao sustav. Uz Sveučilišnu knjižnicu u Splitu samo još dvije fakultetske knjižnice razvijaju svoje mrežne kataloge unutar skupnoga kataloga Crolist. Ostale fakultetske knjižnice koriste Metel, zadovoljne su njegovim performansama i ne žele ga mijenjati.⁸ Time važan element funkcionalne integracije fakultetskih knjižnica dolazi u pitanje. Rješavanju problema ne pomaže ni odsustvo nacionalnog knjižničkog sustava, kao i još uvijek neusvojeni standardi za visokoškolske knjižnice, kao temeljno pomagalo.

Statut Sveučilišta u Splitu temeljni je sveučilišni dokument u kojem Sveučilišna knjižnica ima uporište za izgradnju integriranog knjižničkog sustava. U Znanstvenoj strategiji Sveučilišta u Splitu 2009.-2014.⁹ traži se dostupne i bolje opremljene knjižnice te integriranje visokoškolskih knjižnica u zajednički sveučilišni knjižnični sustav. Akcijski plan provedbe Strategije Sveučilišta u Splitu za 2016. godinu¹⁰ predviđa analizu, odabiranje, testiranje programskog rješenja radi integracije knjižničkog sustava.

Danas se knjižnični sustav Sveučilišta u Splitu po organizacijskoj strukturi njegovih knjižnica očitava kao decentralizirani, labavo koordinirani sustav¹¹ sa središnjom, matičnom, Sveučilišnom knjižnicom koja ima zadaću razvijanja suradnje i koordiniranog, razvojnog poslovanja s fakultetskim knjižnicama.

⁶U članku 66 Statuta navodi se da Sveučilišna knjižnica u Splitu ima svojstvo pravne osobe i da sudjeluje u pravnom prometu pod nazivom Sveučilišta u Splitu i svojim nazivom.

⁷Projektom „Funkcionalna integracija Sveučilišta u Splitu, Prirodoslovno-matematičkog, Pomorskog i Kemijsko-tehnološkog fakulteta kroz razvoj znanstveno-istraživačke infrastrukture u Zgradi tri fakulteta“ odjelne knjižnice pridružene su postojećim knjižnicama. Kako Standardi za visokoškolske knjižnice propisuju drugačije parametre za odjelne knjižnice, pretpostavlja se da će one poprimiti osobine knjižnica kojima su pridružene i prerasti u fakultetske, a njihovi odjeli u fakultete.

⁸Ove knjižnice su od svojih uprava dobile dozvolu za rad u skupnom katalogu i obećanje da će im financirati Voyager. Nakon što ga je NSK napustila i uvela Aleph, knjižnice su zajedničkim naporima 2008. izabrale besplatni Metel.

⁹ Sveučilište u Splitu : strategija 2015-2020 [citirano: 2016-02-10]. Dostupno na: http://www.unist.hr/Portals/0/docs/ostali%20dokumenti/UNIST_STRATEGIJA_2015_2020.pdf

¹⁰ Sveučilište u Splitu : akcijski plan provedbe Strategije Sveučilišta u Splitu za 2016. godinu. Prosinac 2015. [citirano: 2016-02-10]. Dostupno na: http://www.unist.hr/Portals/0/docs/UNIST_akcijskiplan_2016.pdf

¹¹Aparac-Gazivoda, Tatjana. Vesna Turčin. Osvrt na sveučilišne bibliotečne sustave : II dio. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 31,1-4 (1988), 5.

Matična Služba za istraživanje i razvoj sudjelovala je i još uvijek sudjeluje u rješavanju različitih vidova formalno-pravnoga položaja visokoškolskih i specijalnih i knjižnica.¹² Zbog važnosti pristupa novim bazama podataka, elektroničkim časopisima, novim alatima i servisima, organizira njihovo predstavljanje te osigurava probne pristupe različitih izdavača. Stručno vijeće i matične službe svih sveučilišnih knjižnica bave se i pitanjem stvaranja digitalnih akademskih arhiva i repozitorija koji je danas u produkcijskoj fazi. Služba brine i o edukaciji knjižničara u sustavu visokoškolskih i specijalnih knjižničara te obavlja ostale temeljne i razvojne poslove.

Istodobno, fakultetske knjižnice Sveučilišta u Splitu, Veleučilišta u Šibeniku i Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu samostalno i autonomno, razvijaju specijalizirane resurse namijenjene potrebama nastave, studenata i sveučilišnih nastavnika, a povezivanjem s istorodnim fakultetima u zemlji i inozemstvu stvaraju i vlastite, specijalizirane sustave.

Neke od specijalnih knjižnica u nadležnosti matične službe Sveučilišne knjižnice u Splitu najstarije su knjižnice u Hrvatskoj. U arhivi splitske matične službe¹³ prate se podaci o specijalnim knjižnicama kojih više nema jer su, zajedno sa svojim ustanovama, nestale u procesu privatizacije početkom devedesetih godina 20. stoljeća. Dio je knjižničnih fondova ovih knjižnica spašen, a veliki ih je dio zauvijek izgubljen. Danas Služba za istraživanje i razvoj u svojoj nadležnosti ima knjižnice muzeja, galerija, bolnica, instituta, zavoda na području Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Posljednji posao Službe bio je vezan uz galerijske i muzejske knjižnice koje su reagirale na nacrt Zakona o muzejima iz 2015. prema kojemu bi se knjižničari našli u neravnopravnom položaju u odnosu na ostale kolege.

Služba za istraživanje i razvoj Sveučilišne knjižnice u Splitu sudjeluje od 2008. godine u nacionalnom Programu zaštite i očuvanja knjižnične građe koja ima svojstvo

¹²Još uvijek jedna fakultetska knjižnica posluje bez voditelja knjižnice, još je knjižnica bez knjižničkog vijeća, još uvijek svi voditelji knjižnica nisu članovi fakultetskih vijeća. Percepcija je Sveučilišta da je u knjižnicama zaposleno previše knjižničara. Još je knjižnica kojima Služba ne izdaje dokumente o osnivanju, na temelju članka 10 Zakona o knjižnicama jer ne ispunjavaju propisane uvjeta.

¹³Tomljanović, Senka. Matična djelatnost hrvatskih sveučilišnih knjižnica za visokoškolske i specijalne knjižnice – povijesni pregled i moguća načela budućeg ustroja matičnosti. // Iskorak prema novome knjižničnom sustavu Voyager : zbornik radova : 9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Opatija 2007. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 199. Katalenac, Dragutin. Zvona za sveučilišne knjižnice. // Glasnik Društva bibliotekara Split 7(2000)127.

kulturnog dobra¹⁴ Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo. Sa Zavodom prijavljuje projekte Ministarstvu kulture RH te surađuje s područnim Konzervatorskim odjelima radi uvođenja knjižnica u sustav preventivne zaštite. Rad se često odvija izvan Splita, na terenima triju županija.

Sveučilišna knjižnica u Splitu svojim resursima i infrastrukturom podupire i doprinosi odvijanju sveučilišne nastave i znanstveno-istraživačkih procesa na Sveučilištu. Svojom matičnom službom doprinosi djelotvornom poslovanju koje kvalitetom odgovara temeljnim zadacima sveučilišnog knjižničarstva i u kojemu Sveučilište u Splitu prepoznaje dobit i poticaj za partnerski odnos. Jedan od važnih strateških ciljeva ove Službe jest pridonijeti oblikovanju integriranog, knjižničkog sustava Sveučilišta, kako bi Sveučilišna knjižnica postala *stvarno* razvojno središte u službi informacijskih, obrazovnih, znanstveno-istraživačkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba svih njegovih korisnika, sveučilišnih sastavnica i samoga Sveučilišta.

Sveučilište u Dubrovniku

Sveučilište u Dubrovniku osnovano je 2003. godine. Središnja sveučilišna knjižnica nije nikada osnovana, iako je u Statutu i Pravilniku o ustroju radnih mjesta navedeno da postoje sveučilišna knjižnica, voditelj sveučilišne knjižnice i 8 izvršitelja. U stvarnosti postoje 3 knjižnice i 5 djelatnika. Od osnivanja Sveučilišta u Dubrovniku pa sve do posjeta Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, djelatnici knjižnica upozoravali su upravu na nepravilnosti koje se odnose na knjižnice u Statutu Sveučilišta i u Pravilniku o ustroju radnih mjesta. Pored ovih zakonskih nepravilnosti djelatnici knjižnica imali su organizacijskih, kadrovskih i prostornih problema.

Stručno vijeće sveučilišnih matičnih knjižnica u svome redovnom nadzoru održalo je sastanak 6. lipnja 2013. godine u rektoratu Sveučilišta u Dubrovniku s rektoricom, glavnim tajnikom i voditeljima sveučilišnih knjižnica.

Nakon sastanka, Sveučilištu u Dubrovniku upućena je Promemorija sa savjetodavnog sastanka u Rektoratu Sveučilišta u Dubrovniku i Prijedlog organizacije

¹⁴Katić, Tinka. Model organizacije informacija o europskoj tiskanoj baštini (1455.-1850.) u hrvatskim knjižničnim zbirka : doktorski rad. Zagreb : Tinka Katić, 2010. Str. 103.

Sveučilišne knjižnice – knjižničnog sustava Sveučilišta u Dubrovniku. Kako Sveučilište u Dubrovniku nije postupilo po Prijedlogu, s problematikom je 2. prosinca 2014. godine upoznato Hrvatsko knjižnično vijeće koje je poduprlo napore u uspostavi Sveučilišne knjižnice u Dubrovniku te je 24. veljače 2015. godine upozorilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te Agenciju za znanosti i visoko obrazovanje, kao nadležne institucije, da u ovome slučaju nisu poštovane odredbe Zakona o knjižnicama, što je jedan od obveznih uvjeta temeljem kojeg je, između ostalih, Sveučilište u Dubrovniku dobilo dopusnicu.

Unatoč zajedničkome dogovoru i svim naporima Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo – Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, Hrvatskoga knjižničnog vijeća iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Agencije za znanost i visoko obrazovanje, do danas se nitko nije očitovao.

Iz primjera knjižnica Sveučilišta u Dubrovniku može se vidjeti da unatoč tome što postoji mišljenje i prijedlog struke na svim instancama, nadležno ministarstvo i Agencija za znanost i visoko obrazovanje - agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, o ovom se slučaju uopće nisu očitovali.

Sveučilišna knjižnica u Zadru

Sveučilište u Zadru i sve specijalne knjižnice u Zadarskoj regiji formalno su u domeni matičnosti Sveučilišne knjižnice u Splitu, no osnivanjem Stručnoga Vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, Sveučilišna knjižnica u Zadru, kao pridruženi član Vijeća, dobila je zadatak obavljanja matične službe u Zadarskoj županiji pa tako, uz svoj redovan rad, knjižničari Sveučilišne knjižnice u Zadru obavljaju i neke od dužnosti knjižničara matičara, kao što su povremeno održavanje stručnih radionica ili prikupljanje statističkih podataka od knjižnica u Zadarskoj županiji.

Zadarsko je sveučilište integrirano sveučilište te je jedina visokoškolska ustanova s knjižnicom na području Zadarske županije. Tako je i Sveučilišna knjižnica Zadarskog sveučilišta jedina visokoškolska knjižnica, a broji 9 ogranaka. Koordinacija stručnoga nadzora nad radom ovih ogranaka, pružanje stručne pomoći te planiranje i unapređivanje njihove djelatnosti temeljne su funkcije Sveučilišne knjižnice.

Što se tiče aktivnosti matične službe prema specijalnim knjižnicama na Zadarskom području, uz nekoliko provedenih edukacija u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje u knjižničarskoj struci, posebno se može izdvojiti rad s novoosnovanim knjižnicama. Od osnivanja Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica u Zadru su osnovane tri nove specijalne knjižnice; dvije muzejske i jedna institutska. Sve tri institucije inicijalno su na mjesto knjižničara na godinu dana zaposlile stažiste, magistre knjižničarstva, kojima su mentori bili knjižničari Sveučilišne knjižnice. Kroz mentoriranje stažista Sveučilišna knjižnica ujedno je sudjelovala i u postavljanju i organizaciji ovih novih knjižnica te je obavljala mnoge od matičnih funkcija kao što su primjerice savjetovanje o informatičkom opremanju knjižnica, uspostavljanje računalnih sustava uz kontinuirano pružanje informatičke potpore, uspostava cjelokupnog knjižničnog poslovanja, uspostava razmjene publikacija, kontinuirana edukacija i savjetovanje knjižničara na stažu. Uspostavljena suradnja sa novoosnovanim knjižnicama se nastavlja i nakon jednogodišnjeg staža knjižničara.

Zadatak obavljanja svake matične službe, pa tako i matične službe Sveučilišne knjižnice u Zadru, treba biti usklađen s legislativom RH. Budući da je i dalje na snazi Pravilnik o matičnoj djelatnosti u RH iz 2001. godine koji ne navodi Knjižnicu Sveučilišta u Zadru kao jednu od knjižnica koje obavljaju matičnu djelatnost, nužno je na razini Ministarstva kulture RH, a na prijedlog Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, donijeti novi Pravilnik.

Donošenje Pravilnika o matičnoj djelatnosti omogućilo bi definiranje poslova koje će Sveučilišna matična knjižnica obavljati. Suradnja sa Stručnim vijećem sveučilišnih matičnih knjižnica i s upravom matičnog sveučilišta, pridonijela bi tako još kvalitetnijoj komunikaciji Sveučilišne knjižnice sa specijalnim knjižnicama o kojima brine kao i s ostalim matičnim knjižnicama.

Zaključak

Područje djelovanja Sveučilišne knjižnice u Splitu i njene Matične službe određeno je Pravilnikom o matičnoj djelatnosti u Republici Hrvatskoj koji je donesen 2001. godine. U međuvremenu otvorena su dva nova Sveučilišta u Zadru i Dubrovniku te veleučilišta u

Šibeniku i Kninu. Unatoč velikoj teritorijalnoj raspršenosti i različitoj organizacijskoj strukturi knjižnica, Matična služba sudjeluje u rješavanju raznovrsnih problema s kojima se knjižnice susreću. Zajedno s ostalim članovima Stručnoga vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica, pokreće aktivnosti vezane uz unaprjeđenje struke kako bi knjižnice svojim resursima i infrastrukturom pridonijele što kvalitetnijem odvijanju znanstveno-nastavnih procesa na sveučilištima i veleučilištima.

Literatura

Aparac-Gazivoda, Tatjana. Vesna Turčin. Osvrt na sveučilišne bibliotečne sustave : II dio. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 31,1-4 (1988),1-20.

Katalenac, Dragutin. Zvona za sveučilišne knjižnice. // Glasnik Društva bibliotekara Split 7(2000)122-138.

Katić, Tinka. Model organizacije informacija o europskoj tiskanoj baštini (1455.-1850.) u hrvatskim knjižničnim zbirkaama : doktorski rad. Zagreb : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2010.

Majstorović, Zagorka. Matična djelatnost za visokoškolske i specijalne knjižnice. // Glasnik Društva bibliotekara Split 9(2011), str. 11-20.

Pravilniku o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj [citirano: 2016-03-12]. Dostupno na: <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/232299.html>

Statut Sveučilište u Splitu [citirano: 2016-02-10]. Dostupno na: <http://www.unist.hr/Portals/0/docs/sveuciliste/Statut%20Sveučilišta%20u%20Splitu%202015.pdf>

Tomljanović, Senka. Matična djelatnost hrvatskih sveučilišnih knjižnica za visokoškolske i specijalne knjižnice – povijesni pregled i moguća načela budućeg ustroja matičnosti. // 9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Opatija, 2007. : zbornik radova. Uredile Alisa Martek i Irena Pilaš. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008., str. 197-208.